

9.2 Sivistys- ja hyvinvointitoimen päävastuualue

Sivistystoimen päävastuualueen kokonaismenot olivat kertomusvuonna 4.043.478,85 euroa. Nettomenot eli toimintakate oli 3.230.233,48 euroa. Tilikauden tulos alittui talousarvioon nähden 105.454,52 € (sis. poistot).

9.2.1 Varhaiskasvatuksen tehtäväalue

Lain veloitteen mukaisesti taataan kaikille päivähoitoa tarvitseville alle kouluikäisille lapsille sekä erityistä tukea tarvitseville lapsille kunnallinen päivähoitopaikka.

Vakinaisessa työsuhteessa olevaa varhaiskasvatuksen henkilöstöä oli 31.12.2024 yhteensä kuusi. Henkilökunnasta kaksi on varhaiskasvatuksen opettajia ja neljä lastenhoitajia. Toinen opettaja toimii päiväkodinjohtajana. Alkuvuodesta 2024 yksi lastenhoitaja jäi eläkkeelle. Hänen tilalleen siirrettiin koulunkäynninohjaaja perusopetuksen puolelta elokuussa 2024. Elokuuhun asti sama koulunkäynninohjaaja toimi täydentävässä varhaiskasvatuksessa lastenhoitajana iltapäivisin. Lisäksi päiväkodissa on työskennellyt elokuusta 2024 lähtien aina keskiviikkoisin yksi koulunkäynninohjaaja. Kunnallinen perhepäivähoito loppui vuonna 2020. Päiväkodinjohtaja vastaa koko kunnan varhaiskasvatuksesta.

Kihniön kuntaan on laadittu oma varhaiskasvatussuunnitelma, josta tuli varhaiskasvatuksen järjestäjää velvoittava asiakirja. Suunnitelma on otettu käyttöön sivistyslautakunnan hyväksymänä 1.8.2017. Varhaiskasvatussuunnitelma on päivitetty vuonna 2022. Varhaiskasvatussuunnitelma on velvoittava. Se määrittelee, ohjaa ja tukee varhaiskasvatuksen järjestämistä ja sitä arvioidaan ja kehitetään jatkuvasti. Jokaiselle varhaiskasvatuksen piirissä olevalle lapselle on laadittu oma henkilökohtainen varhaiskasvatussuunnitelma, josta vastaa lastentarhanopettaja. Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma on dokumentti, johon kirjataan lapsen kehitystä, oppimista ja hyvinvointia tukevat tavoitteet ja toimenpiteet.

Erityisvarhaiskasvatus on keskitetty päiväkotiin, jossa lasten varhaiskasvatussuunnitelmissa määritellyt tavoitteet on mahdollista saavuttaa käyttämällä päiväkodin monipuolista fyysistä oppimisympäristöä ja hyödyntämällä varhaiskasvatuksen opettajien, vammaispalvelun henkilöstön ja terapeuttien tekemää tiivistä yhteistyötä. Erityisvarhaiskasvatuksen opettajana toimii perusopetuksen puolelta tarvittaessa erityisluokanopettaja.

Varhaiskasvatus toimii tiiviissä yhteistyössä perusopetuksen kanssa. Yhtenäiskoulun tiloja, välineistöä sekä opettajien ammattitaitoa on päivittäin hyödynnetty eri hankkeissa sekä musiikin ja liikunnan opetuksessa.

Varhaiskasvatuksen piirissä oli 31.12.2024 yhteensä (43 / 2024) lasta. Lapsien määrä varhaiskasvatuksessa on noussut.

Pienten lasten kotihoidontuen myöntämisedellytykset täyttäviä perheitä on ollut vuoden 2024 aikana keskimäärin yhdeksän perhettä (lapsia 20). Yksityistä kotihoidontukea on käyttänyt yksi perhe ja osittaista tai joustavaa hoitorahaa 3–7 perhettä. Kotihoidontuen kustannukset olivat kertomusvuonna 54.153,56 euroa.

Vuonna 2024 Wilma-konsultointi ilmoitti, että Wilma varhaiskasvatus -järjestelmä päättyy vuoden 2025 loppuun mennessä.

Huoltajille tehtiin asiakastytyväisyyskysely vuonna 2024. Kyselyn perusteella kokonaisuudessaan päiväkotitoimintaan ollaan tyytyväisiä.

Vuoden aikana päiväkodissa on järjestetty erilaisia tapahtumia, kuten äitienpäivän ja isänpäivän aamiainen, vappunaamiaiset, ystävänpäiväjuhla, itsenäisyyspäiväjuhla ja pikkujoulut. Kihniön yhtenäiskoulun kanssa järjestettiin yhteinen joulujuhla.

Varhaiskasvatuksen hankkeet vuonna 2024

- Varhaiskasvatustuksen mukaisen tuen laadun ja arvioinnin kehittäminen Kihniössä (30.6.2024 saakka)

Päiväkodin ja perhepäivähoidon nettokustannukset olivat 600.737,78 euroa kertomusvuoden aikana.

Varhaiskasvatus yhteensä

Talous:

	TP 2022	TP 2023	Määräraha	Toteuma	Poikkeama	Toteuma, %
Tulot	57.508,18	41.053,57	38.000,00	4.716,03	33.283,97	12,4
Menot	-619.626,94	-660.908,86	-624.287,00	-659.127,39	-34.840,39	105,6
Netto	-562.118,76	-619.855,29	-586.287,00	-654.411,36	-68.124,36	111,6

Nettomeno ylittyi 68.124,36

9.2.2 Esi- ja perusopetuksen tehtäväalue

Keskeisenä tavoitteena on luoda oppilaalle turvallinen ja yhtenäinen polku Kihniön yhtenäiskoulun laadukkaana perusopetuksen jälkeisiin jatko-opintoihin. Lisäksi oppilaiden kolmiportaisen tuen vakiinnuttaminen ja oppilashuollollisen moniammatillisen työn kehittäminen ovat keskeisinä tavoitteina.

Oppilasennuste (20.09.2024)

	24–25	25 - 26	26 – 27	27 - 28	28 - 29
LUOKAT 0–5					
alaluokat	75 (9)	69 (8)	57 (8)	48 (9)	46 (11)
LUOKAT 6–9					
yläluokat	83	78	81	77	67
YHTEENSÄ	167	155	146	134	124

Taulukossa suluissa olevat luvut tarkoittavat esioppilaita. Velvoittavan esiopetuksen lakimuutoksen vuoksi esioppilaiden lukumääräksi on kirjattu koko ikäluokka.

Kihniön yhtenäiskoulu jatkoi samoissa toimivissa tiloissaan. Alakoulun vuosiluokka 4 piti omaa kotiluokkaa yläkoulun puolella. Kaikkia tiloja on käytetty ahkerasti kaikkien vuosiluokkien

opetukseen. Myös henkilöstön yhteiskäyttö on toimivaa ja tuonut merkittävää taloudellista säästöä. Ulkopuolisten sijaisten käyttö on ollut melko vähäistä lyhyissä sijaistarpeissa, mutta pidempiin poissaoloihin on pitänyt palkata ulkopuolisia. Henkilökunta on motivoitunutta ja työhön sitoutunutta, jolloin käytännön järjestelyissä ei ole ollut ongelmia.

Opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi vuonna 2022 koronaepidemian vaikutusten tasoittamiseen 32.000 euron avustuksen, jonka käyttöaika päättyi heinäkuussa 2024. Avustus käytettiin pääosin koulunkäynninohjaajien palkkaamiseen.

Kihniön yhtenäiskoululla työskenteli 31.12.2024 yhdeksän vakituista opettajaa, joista yksi toimii opinto-ohjaajana, yksi erityisopettajana ja yksi laaja-alaisena erityisopettajana. Kolme toimii luokanopettajana ja kolme aineenopettajana. Osa luokanopettajista toimii myös yläkoululla aineenopettajina. Määräaikaisena opettajana yhtenäiskoululla toimii esiopetuksen opettaja, viransijaisena yksi luokanopettaja, erityisopettaja sekä kaksi tuntiopettajaa, jotka opettavat alakoulun ja yläkoulun oppilaita. Joulukuussa oli auki äidinkielen ja kirjallisuuden lehtorin virka, paikka täytettiin määräaikaisesti. Lisäksi vapaa-aikaohjaaja opettaa liikuntaa ja valinnaista metsästyskurssia.

Vuoden viimeisenä päivänä yhtenäiskoululla työskenteli 10 koulunkäynninohjaajaa. Syksyllä 2024 koulunkäynninohjaajia oli kaksi vähemmän kuin edelliskeväänä. Toinen ohjaaja siirtyi varhaiskasvatuksen puolelle ja toinen sivistystoimen toimistosihteeriksi. Ohjaajista kuusi työskentelee osa-aikaisesti. Kolme koulunkäynninohjaajaa on määräaikaisessa työsuhteessa. Koulunkäynninohjaajien työpanosta käytetään myös täydentävässä varhaiskasvatuksessa, aamu- ja iltapäivätoiminnassa sekä Wilma-ohjelmiston pääkäyttäjän tehtäviin. Osan ohjaajien palkan maksaa oppilaan kotikunta.

Valmistava opetus aloitettiin keväällä 2024, kun kuntaan muutti valmistavaa opetusta tarvitsevia lapsia. Valmistavan opetuksen ryhmää vetämään palkattiin opettaja. Valmistavan opetuksen nettokustannukset vuonna 2024 olivat 27.169,93 euroa.

Koulukuljetussopimus liikennöitsijöiden kanssa oli voimassa 31.07.2024 saakka. Sopimuskauden jälkeen päätettiin ottaa käyttöön vielä optiovuosi lukuvuodelle 2024–2025. Sivistys- ja hyvinvointilautakunta teki linjauksen vieraspaikkakuntalaisten koulukuljetuksista.

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta jatkui syksyllä 2024, sillä toimintaan ilmoitettiin 10 lasta. Aamutoiminta on käytännössä järjestetty päiväkodissa ja iltapäivätoiminta käsityösiiven päässä olevissa tiloissa, jossa ohjaajina toimivat koulunkäynninohjaajat. Aamu- ja iltapäivätoiminnan nettomenot olivat kertomusvuonna 35.502,34 euroa.

Vuodelle 2024 Opetushallitus myönsi kerhotoiminnan tukemiseen 4.500 euron määrärahan, jonka turvin kerhotoimintaa voitiin jatkaa ja monipuolistaa. Kerhoja pidettiin kaikenikäisille oppilaille aiheina mm. liikunta, kädentaidot ja kuvataide. Kerhotoiminnan nettokustannukset olivat 2.469,03 euroa kertomusvuonna.

Vuoden 2024 aikana on aloitettu valmistelevaan joustavaan alkuopetukseen siirtymistä syksyllä 2025.

Vuoden 2024 aikana Kihniön yhtenäiskoulun arjessa tapahtui paljon. Asioita opiskeltiin luokan lisäksi mm. koulun pihassa, metsässä, liikunta-alueilla sekä reissuilla lähempänä ja kauempana, sillä oppimista tapahtuu myös luokan ulkopuolella.

Perinteisiä tapahtumia

Vuoden aikana on useampi liikunnallinen tapahtuma kuten sählyturnaus (3–6), jalkapalloturnaus (2–5) ja ysit vastaan henkilökunta pesäpallo-ottelu. Tänä vuonna ottelun voitti henkilökunta.

5.luokka järjesti Joulumaan pienemmilleen, myös päiväkotilaisia kutsuttiin mukaan tapahtumaan.

Koko koulun tapahtumat

Kummiluokkatoiminta elvytettiin tauon jälkeen. Toiminnan aikana mm. liikuttiin, askarreltiin/taiteiltiin, leivottiin ja pelattiin lauta- ja ulkopelejä yhdessä oman kummiluokan oppilaiden kanssa.

MOK-viikkoa vietettiin keväällä, ja teema oli yhdessä. Yhdessä -yli luokkarajojen- tehtiin mm. lumiveistoksia, taideteoksia ja kollaaseja. Lisäksi syntyi jättiläismäinen sanahakutehtävä koko koululle ratkottavaksi. Osa oppilaista vieraili Suutarin Pihlajassa, ja toteutti kuvataideteoksia yhdessä asukkaiden kanssa.

Vapun viettoon päästiin värikkään, toiminnallisen, iloisen, herkullisen ja kerrassaan upean vappuriehan jälkeen, jonka järjestivät koulunuoristyöntekijä ja tukioppilaat. Vappuriehaan kutsuttiin myös päiväkodin väki.

Muita koko koulun yhteisiä tapahtumia oli brunssin teemakoristeiden askartelu, pesäpalloturnaus, Kodin ja Koulun Päivä, heijastinpäivä, kuvataidenäyttely, talviliikuntapäivä, koko kylän joulujuhla joulutoreineen, poistumisharjoituksia ja sisälle suojautumisen harjoituksia unohtamatta.

Yhteistyö

Kirjaston kanssa yhteistyötä tehdään läpi vuoden ja se on hyvin sujuvaa. Lukukoirat Rokka ja Ruska vierailivat kirjastossa. Ne kuuntelivat tarkasti, kun pienemmät oppilaat lukivat satuja ja tietokirjojakin. Lukudiplomeja suoritettiin luokilla 2–5. Isommilla oppilailla on säännölliset, omat kirjastovälkät. Kirjoja lainataan ahkerasti jokaisella luokka-asteella.

Eskarit, ykköset ja kakkoset nauttivat Musiikkiopiston järjestämästä soitinesittelykonsertista. Konsertin jälkeen halukkaat pääsivät kokeilemaan soittimia.

Olemme tehneet useamman vuoden yhteistyötä Kulttuuriosuuskunta Uulun kanssa. Tänä vuonna oli tarjolla Tyttö nimeltä Rehema -konsertit (eskarit–4) ja tanssi- ja liiketyöpajat luokille 4–6.

Kihniön 4H-yhdistys on aktiivinen yhteistyökumppanimme. Vuoden aikana esimerkiksi seiskat pääsivät Metsäpäivään Tuuranevalle. Siellä opittiin asioita puutuotteiden kiertokulusta, mitattiin puiden pituutta, laskettiin puiden määrää hehtaarilla jne. sekä istutettiin puuntaimia. Kasiluokkalaisille oli tarjolla Metsäpäivä ja Ajokortti työelämään –koulutus. Ysit kuulivat kattavan paketin työn hakemisesta ja kesätyömahdollisuuksista.

Pirkanmaan pelastuslaiton järjesti 8.luokkalaisille NouHätä –koulutuksen.

Kihniön-Parkanon kalatalousalue järjesti kalastusretket Kurikan Saarijärvelle ja Virtain Yläinen-Torisevan kalastuskohteeseen.

Metsästyskurssilaiset ja 4.-luokkalaiset saivat kutsun Nerkoon Metsästäjät ry:ltä, ja vierailivat hirvijahdissa metsästyskurssia opettavan opettajan kanssa.

Jokaiselle luokalle eskarista ysiluokkaan järjestettiin koulu-uintia Jalasjärven uimahalli Polskiksessa.

8.–9. luokat kävivät tutustumiskäynneillä eri oppilaitoksissa esim. Sataedu, Sedu, Tredun Kurun kampus, Kurikan kampus ja Parkanon lukio.

Ehkäisevän päihdetyön viikolla koulunuorisotyöntekijä, kuraattori ja tukioppilaat järjestivät teemaan sopivan toiminnallisen pajan.

Yläkoulun liikenneturvallisuuspäivässä pajoja pitivät Liikenneturva, Pirkanmaan pelastuslaitos, 4H-yhdistys ja Kihniön vapaa-aikapalvelut.

Syyskuussa pelastustoimen valinnaisaineen oppilaiden ohjelmassa oli alkusammutuksen teoria ja käytännönharjoitukset. Myös Yhtenäiskoulun koko henkilökunta harjoitteli alkusammutustaitoja teoriassa ja käytännössä.

Kihniön yhtenäiskoulussa toimii oppilaskunta ja tukioppilaat, jotka järjestävät aktiivisesti mukavaa toimintaa koulupäivien iloksi, esim. pukeutumisen teemapäiviä ja elokuvapäivän.

Koulunuorisotyöntekijä järjesti Marrasmessut. Marrasmessut ovat nuorten hyvinvointiin suuntaavat messut, ja ne on suunnattu yläkoulun oppilaille (6–9-luokkalaisille). Kantavana teemana oli nuorten hyvinvointi, painottuen kiusaamiseen ehkäisyyn. Messuilla oli useita näytteilleasettajia sekä puhuja.

Retkiä, reissuja ja leirikoulupäiviä

Yrityskylä Pirkanmaan oppimisympäristöt sijaitsevat Tampereella. Meidän 6. ja 9.-luokkalaiset tekivät opintoretket Tampereelle kevään aikana.

Osa luokista vieraili Kihniön esinemuseossa.

Kasit kävivät testaamassa taidetta tanssiteatterin ja museokäyntien muodossa Tampereella. Ysien taidemuseovierailu suuntautui Tampereen taidemuseoon.

Ysien koko koulutaipaleen kruunasi kauan odotettu leirikoulu. Se järjestettiin 17. – 24.5.2024 ja suuntana oli Espanja.

Hankkeet

Aluehallintovirasto, Opetushallitus ja Opetus- ja kulttuuriministeriö ovat myöntäneet Kihniön kunnan esi- ja perusopetukseen avustuksia seuraavasti

- Kerhotoiminta 2024, 4.500 euroa (31.12.2024 asti) (70 %)
- Yhteisöllisen opiskeluhuollon vahvistamiseen ja kehittämiseen 20.000 euroa (31.7.2025 asti) (70 %)
- Esi- ja perusopetuksen koronaviruksen (COVID-19) aiheuttaminen poikkeusolojen vaikutusten tasoittaminen 2022–2024 32.000 euroa (1.1.2023 - 31.7.2024) (95%)
- Koulunuorisotyö Kihniön yhtenäiskoulussa 35.000 euroa (1.1.2023 - 31.12.2024) (90%)
- Koulutuksellista yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa 50.000 euroa (17.4.2024-31.12.2025) (80%)
- Koulunuorisotyö Kihniön yhtenäiskoululla 24-26 15.000 euroa (1.12.2024-30.11.2025) (90%)
- Liikkuvat odotustunnit 24-25 9.000 euroa (1.8.2024-30.6.2025) (60%)

Esi-, perus- ja erityisopetus yhteensä

	TP 2022	TP 2023	Määräraha	Toteuma	Poikkeama	Toteuma, %
Tulot	198.712,48	139.000,00	229.072,46	229.072,46	90.072,46	164,8
Menot	-2.297.941,75	- 2.335.372,3 6	- 2.377.802,0 0	-2.359.348,84	-18.453,16	99,2
Netto	-2.099.229,27	- 2.139.700,1 8	- 2.238.802,0 0	-2.130.276,38	- 108.525,62	95,2

9.2.3 Sivistys- ja hyvinvointitoimen tukipalvelut

Sivistys- ja hyvinvointitoimen hallinto

Sivistys- ja hyvinvointitoimen hallinto on johtanut, ohjannut ja koordinoanut sivistysosaston toimintaa sekä kunnan yhteistoimintaa, jotta palveluja on voitu tuottaa tehokkaasti ja joustavasti. Sivistystoimenjohtajan tehtäviä on hoitanut vuoteen 2023 asti yhtenäiskoulun rehtori. Kunnanhallitus päätti kokouksessaan 12.09.2022 eriyttää sivistystoimenjohtajan tehtävät yhtenäiskoulun rehtorin tehtävistä. Yhtenäiskoulun rehtorin viran lisäksi kuntaan perustettiin hyvinvointijohtajan virka, jolle kuuluu sivistystoimenjohtajan tehtävät. Sivistystoimenjohtajan tehtävien lisäksi hyvinvointijohtajalle siirtyi kulttuurisihteerin sekä hyvinvointikoordinaattorin ja kotoutuskoordinaattorin tehtävät. Hyvinvointijohtaja toimii myös sivistys- ja hyvinvointilautakunnan, vanhus- ja vammaisneuvoston sekä lapsi- ja perheasiainjaoston valmistelijana, esittelijänä ja sihteerinä. Hyvinvointijohtaja koordinoi myös poikkihallinnollista HYTE-ryhmää.

Kesällä 2023 hallintosäännön uudistuksen myötä sivistyslautakunta muutettiin sivistys- ja hyvinvointilautakunnaksi. Rehtorin kustannukset sekä 50 % hyvinvointijohtajan kustannuksista kirjattiin sivistystoimen hallintoon. Sivistystoimen hallinnossa työskentelee lisäksi sivistystoimen toimistosihteerin (100 %) ja Wilma-vastaava (46 %). Sivistystoimen toimistosihteerin työaika muutettiin kokoaikaiseksi 1.8.2024 alkaen.

Kunnan sivistys- ja hyvinvointitoimen johto ja valvonta kuuluvat sivistys- ja hyvinvointilautakunnalle, jossa on yhdeksän (9) jäsentä. Lautakunta piti kertomusvuonna neljätoista (14) kokousta, joissa käsiteltiin yhteensä 101 asiaa. Sivistys- ja hyvinvointilautakunnan kokouspalkkiot ja matkakorvaukset maksettiin sivistystoimen hallinnon menokohdasta.

Tilinpäätösvuoden aikana hyvinvointijohtaja teki 47 viranhaltijapäätöstä ja 298 päätöspöytäkirjaa.

Lapsi- ja perheasiainjaosto kokoontui yhden kerran. Vanhus- ja vammaisneuvosto kokoontui kaksi kertaa ja järjesti ohjelmaa Vanhustenviikolle. Poikkihallinnollinen HYTE-ryhmä kokoontui yhden kerran. Nuorisovaltuusto kokoontui seitsemän kertaa. Nuorisovaltuustoa on koordinoanut vapaa-aikaohjaaja. Nuorisovaltuuston sekä vanhus- ja vammaisneuvoston kustannukset kirjataan luottamushenkilöhallinnon (yleishallinto) kuluihin.

Sivistystoimen hallinnon kulut jyvitetään eri momenteille.

Ruokahuolto

Yhtenäiskoulun keittiö toimii kunnan ainoana omana keittiönä tuottaen päivittäin n. 260 ruokaa annosta päiväkotiin, esiopetukseen perusopetukseen sekä kunnan henkilöstölle. Keittiössä työskentelee emännän lisäksi yksi keittiöapulainen ja osa-aikainen tiskaaja. Lasten uudet ruokasuositukset on käyty läpi terveydenhoitajien ja yhtenäiskoulun keittiön emännän kanssa, lasten ja nuorten lihavuuden ehkäisyn palveluverkon tarkistuslista on käytössä terveydenhoitajilla hyvinvointisuunnitelman linjausten mukaisesti. Lokakuussa 2019 aloitettu aamupalatarjoilu jatkui vuonna 2024.

Teemapäivät 2024:

14.02.	Ystävänäpäivä: Jälkiruoaksi sydändonitsit
23.02.	Hiihtoloman aloitusjuhlat
28.03.	Pääsiäisateria
30.04.	Vappu: Ruokailu ulkona ja jälkiruoaksi munkki ja simaa
11.05.	Brunssi: Teemana Pomenia

- 01.06. Päätäjäispäivä: jäätelöt, 9.-luokkalaisille huoltajineen kakkukahvit
 01.11. Halloween-juhlat
 16.12. Jouluruokailu
 20.12. Joulupussit

Siivous ja puhtaanapito

Sivistystoimen tukipalveluissa työskenteli neljä siistijää, joista yksi teki myös ruokahuollon tehtäviä varhaiskasvatuksen puolella. Vuonna 2023 siivoustoimi mitoitettiin uudellaan yhdessä teknisen toimen kanssa. Siivouspalvelut siirtyivät teknisen toimien hallinnoitavaksi 1.8.2024.

Sivistystoimen tukipalvelut yhteensä

Talous:

	TP 2022	TP 2023	Määräraha	Toteuma	Poikkeama	Toteuma, %
Tulot	461.550,55	482.039,82	425.388,00	501.923,34	-76.535,34	118,2
Menot	-461.550,55	- 482.039,82	-425.388,00	501.923,34	-76.535,34	118,0
Netto	0		0	0	0	0

Huomioita poikkeuksesta talousarvioon 2024:

Sivistystoimen toimistosihteerin palkkakukat: -16.051,44

Jaksotetut palkat ja palkkiot: -23.197,02

ICT-palvelut: -31.280,36

9.2.4 Toisen asteen koulutus

Lukio

Syksyllä 2024 kihniöläisiä lukio-opiskelijoita oli 15. Parkanossa 10, Tampereella 3, Valkeakoskella 1 ja Kurikassa 1.

Ammattioppilaitokset

Kunta kuuluu jäsenenä Satakunnan ammatillisen koulutuksen kuntayhtymään (Sataedu) sekä Sastamalan koulutuskuntayhtymään (Sasky). Kihniöläiset opiskelijat olivat jakaantuneet syksyllä 2024 seuraavasti kuntien ja kuntayhtymien ylläpitämiin oppilaitoksiin:

Seinäjoen koulutuskuntayhtymä (Sedu)	15	
Tampereen seudun ammattiopisto (Tredu)		5
Satakunnan koulutuskuntayhtymä (Sataedu)	5	
Sastamalan koulutuskuntayhtymä (Sasky)		1
Suupohjan koulutuskuntayhtymä (Vuoksi)		1
Jyväskylän koulutuskuntayhtymä (Gradia)		1
Ammattiopisto Luovi, Alavus	2	

9.2.5 Kirjastopalvelut

Kunnankirjaston tehtävänä on tarjota kirjastopalveluita kaikille tasapuolisesti. Kirjasto edistää vapaata tiedon saatavuutta ajantasaisen kirja- ja lehtikokoelman ja e-aineistojen avulla. Lisäksi kirjasto tarjoaa asiakkaille maksuttoman pääsyn tietoverkkoihin internetin välityksellä. Tiedonhankintamahdollisuuksien lisäksi kirjasto edistää kokoelmansa avulla lukemisharrastusta ja monipuolista lukutaitoa. Osallistuminen Pirkanmaan laajuiseen PIKI-kirjastoyhteistyöhön antaa kirjaston asiakkaille mahdollisuuden hyödyntää myös muiden pirkanmaalaisten kirjastojen kokoelmia, mikä lisää saatavilla olevan tiedon ja kirjallisuuden määrää. Kirjaston henkilökunta opastaa asiakkaita kokoelmien ja verkkokirjaston käytössä, auttaa löytämään tietoa ja markkinoi kirjaston palveluita aktiivisesti. Kirjasto tukee ja edistää demokratiaa ja aktiivista kansalaisuutta tarjoamalla tiloja ja sisältöjä erilaisiin tapahtumiin, keskusteluihin ja näyttelyihin. Pirkanmaan ja Keski-Suomen kirjastojen yhteisen vision mukaisesti: Olemme tulevaisuuden kirjasto, joka rakentaa hyvää elämää. Opimme rohkeasti yhdessä. Tuotamme iloa ja vaikuttavia kokemuksia. Uskomme arvostavan kohtaamisen voimaan.

Kirjastopalvelut

Omatoimikirjasto on vakiinnuttanut paikkansa osana kirjaston palveluita, ja tietoisuus siitä on lisääntynyt asiakkaiden keskuudessa. Kirjaston asiakaspalvelu oli avoinna arkisin edellisvuosien tapaan lukuun ottamatta kesäaukiolajaksoa 24.6.–11.8., jolloin asiakaspalvelu oli suljettu keskiviikkoisin. Myös kevään aikana asiakaspalvelu oli suljettu viitenä keskiviikkona.

Henkilökunta

Kirjastossa työskenteli vuoden 2024 ajan kirjastonjohtaja ja 0,5 kirjastovirkailijaa. Kirjastonjohtajan kesäloman aikana kirjastovirkailijan työaikaan lisättiin kuusi tuntia viikossa, ja syyskuusta joulukuuhun kirjastovirkailija työskenteli oman työaikansa lisäksi seitsemän tuntia viikossa hanketyöntekijänä Kulttuuria ja demokratiaa –hankkeessa.

Henkilökunta osallistui täydennyskoulutuksiin, joista osa toteutettiin etäyhteyksillä ja osa osallistumalla muualla järjestettyyn tapahtumaan. Koulutuspäiviä oli yhteensä 5.

Toimintaa ja tapahtumia

Kirjaston kokonaislainaus (29 793) kasvoi vuoden 2024 aikana 10 % (27 080 /2023). Jokaista kuntalaista kohti lainattiin 17 (15) lainaa. Jokainen kuntalainen kävi kirjastossa 9,5 (10,3) kertaa. Kirjastossa oli vuoden aikana yhteensä 17 110 (18 309) kävijää, vähennystä edelliseen vuoteen oli 6,6 %. Asiakkaat asioivat verkkokirjastossa yhteensä 16 723 kertaa, mikä tarkoittaa 11,4 % vähennystä edelliseen vuoteen.

Kokoelmaa ajantasaistettiin ja tehtiin hyllyihin tilaa poistamalla 284 nidettä. Uutta aineistoa hankittiin yhteensä 874 kappaletta, josta kirjoja oli yhteensä 825 kappaletta. Lasten- ja nuortenkirjallisuuden hankintaan panostettiin ja kirjojen näkyvyyttä parannettiin.

Kirjastossa oli asiakaskäytössä avoin langaton verkko, kolme tietokonetta internetin käyttöön ja yksi tietokone PIKI-tietokannan selaukseen.

Kihniön kunta liittyi keväällä 2024 kansalliseen E-kirjastoon, johon kuntalaiset voivat kirjautua vahvan tunnistautumisen kautta. E-kirjaston lisäksi kuntalaisilla on PIKI-verkkokirjaston kautta käytettävissään e-aineistoa, kuten elokuvia, sanomalehtiä, musiikkia ja musiikkikursseja. Kihniön laskennallinen osuus e-kirja- ja e-äänikirjakokoelmasta oli 41 kirjaa (todellinen kokoelma 75 006), ja käyttökertoja oli 370. E-musiikkipalvelu Naxosella oli Kihniössä 210 käyttökertaa, e-kuvatallenteilla (elokuvat, musiikkikurssit) 127 ja e-lehdillä 1622.

Vuonna 2023 aloitettu Peli- ja mediakasvatusta Kihniössä -hanketta, johon oli saatu LSSAVI:lta avustusta yhteensä 3350 euroa, päätettiin vuonna 2024. Kirjastoon avattiin pelihuone, jossa asiakkaat voivat käydä pelaamassa PS α -konsolilla asiakaspalveluaikoina ja jossa kirjasto voi myös järjestää pelaamiseen liittyviä tapahtumia.

Kirjasto järjesti vuoden 2024 aikana seitsemän satuhetkeä kirjaston tiloissa ja kahdeksan satuhetkeä päiväkodilla. Satuhetkissä oli yhteensä 205 osallistujaa.

Aikuiden lukupiiri kokoontui 12 kertaa, ja osallistujia oli yhteensä 76. Kirjoittajapiiri kokoontui kahdeksan kertaa, ja osallistujia oli yhteensä 17. Kesäkuussa järjestettiin tapahtuma, jossa runoilija Silja Järventausta luki otteita tuotannostaan ja kihniöläinen lukukoira Rokka oli tavattavissa ja valmiina kuuntelemaan lukemista. Lapsen oikeuksien päivänä marraskuussa Kihniön kunta ja kirjasto järjestivät yhteistyössä vuonna 2023 syntyneiden kihniöläisten perheille tilaisuuden, jossa kunta muisti uusia kuntalaisia pienellä lahjalla.

Koulun ja kirjaston välinen yhteistyö oli aktiivista ja yhteistyösuunnitelman mukaista. Koululaisille annettiin kirjastonkäytön ja tiedonhaun opetusta ja järjestettiin kirjavinkkauksia. Lisäksi kirjastonhoitaja laati lukudiplomien suorittamista varten kirjalistat, ja suoritetuista diplomeista palkittiin kirjaston järjestämässä lukudiplomijuhlissa. Myös lukukoira vieraili kirjastossa tukemassa lukutaidon vahvistamista. Kirjasto järjesti koululle kaikkiaan 14 ohjattua oppituntia, joihin osallistui yhteensä 235 koululaista.

Yhteistyötä

Kihniön kirjasto on osa Pirkanmaan kirjastoyhteistyötä, PIKI-kirjastoja. Kuljetusliike Liuttu Logistiikka kuljettaa seutulainoja kirjastosta toiseen, ja kävi Kihniössä vuoden 2024 aikana kaksi kertaa viikossa. Näiden kuljetusten mukana Kihniöön tuli vuonna 2024 muualta Pirkanmaalta 2028 lainaa. Kihniöstä lähti muualle Pirkanmaalle yhteensä 3272 lainaa. Kihniön osuus Pirkanmaan asukasluvusta on 0,33 %. Kirjastonjohtaja osallistuu PIKI-ohjausryhmän ja kausina 2024–2026 PIKI-valmisteluryhmän toimintaan.

Pirkanmaan ja Keski-Suomen alueellinen kehittämistehtävä (Akepik) järjestää maksuttomia koulutuksia alueen kirjastoille, hoitaa yhteydenpitoa, tiedottamista ja opastusta Pirkanmaan ja Keski-Suomen kirjastojen välillä. Kirjastomme henkilökunta osallistui Akepiken järjestämiin koulutuksiin myös vuonna 2024.

Heinäkuussa 2024 taiteilija Petronella Grahn maalasi kirjaston pelihuoneeseen muraalin, jossa poutapilvisellä taivaalla säihkyvät Pomenian kirjoista tuttu Aurinkoinen.

Aukioloajat

Kirjasto otti vuonna 2024 käyttöön kesäaukioloajat, jotka olivat voimassa 24.6.–11.8. Kirjasto on kesäaikaan pitkään kunnan ainoa avoinna oleva toimipiste. Kirjasto toimii myös kunnan virallisena matkailuinfona.

Kirjasto oli vuonna 2024 avoinna 5329 tuntia, josta asiakaspalvelu oli avoinna 1221 tuntia. Aukioloaika oli siis keskimäärin 14,6 tuntia vuorokaudessa.

Talous

	TP 2022	TP 2023	Määräraha	Toteuma	Poikkeama	Toteuma%
Tulot	3.799,46	5.380,14	3.600,00	5.380,14	4.785,31	132,9
Menot	- 190.380,86	- 205.977,18	-195.161,00	-184.536,93	-10.624,07	94,6
Netto	- 186.581,40	- 200.597,04	-191.561,00	-179.751,62	-11.809,38	93,8

Kirjastopalveluiden kokonaismenot olivat 181.187,92 euroa, niistä aineistomenojen osuus oli 26.538,52 euroa. Toimintatuotot olivat 3.018,85 euroa. tulot 2.679,20 euroa ja menot 3.349,01 euroa.

Kirjaston näyttelyt

Kirjasto tarjosi vuonna 2024 näyttelytilaa viidelle taidenäyttelylle. Näytteilleasettajia olivat: Mirja Jyskä ja muut taidepiiriläiset, Petäjä-opiston kuvataidekurssi Aurinkomaalarit, Anne-Maria Koivistoinen & Liisa Valli, Alissa Koski ja Jesse Rintamäki.

Kirjaston hankkeet vuonna 2024

- Peli- ja mediakasvatusta Kihniössä 3.350 euroa (kevät 2024 asti) (80%)
- Kulttuuria ja demokratiaa kirjastossa 3.600 euroa (1.4.2024-31.12.2025) (80%)

9.2.6 Vapaa-aikapalvelut

Liikunta- ja ulkoilupalvelut

Vapaa-aikaohjaaja vastaa kunnan liikunta- ja ulkoilupalveluista.

Käskeyvuorelle avattiin syksyllä ympyräreitin tekevä luontopolku, joka kulkee parkkipaikalta näkötornille. Reitti tehtiin yhdessä Geoparkin kanssa.

Ohjaus- ja kilpailutoiminta

Kerhoja pidettiin yhteensä viidelle eri ryhmälle. Kolme oli erilaisia salibandyryhmiä ja näiden lisäksi oli kaksi yleistä liikuntakerhoa, joissa käytiin eri lajeja läpi.

Kihniön Urheilijat järjesti kesäkuussa kahden viikon mittaisen uimakoulun Jalasjärvellä. Uimakoulussa oli osallistujia yhteensä 19. Lisäksi Harrastamisen Suomen malli -hankkeella järjestettiin useita erilaisia kerhoja eri ikäryhmille.

Kuntosalilla on syksystä lähtien pidetty ikäihmisten kuntosaliryhmää, jossa kävijämäärät ovat n. 15–25 kävijää per kerta.

Leiritoiminta, retket ja matkat

Liikuntaleirejä järjestettiin kaksi viikkoa koululaisten kesäloman alussa. Leireille osallistui yhteensä 55 lasta. Liikuntaleirejä varten saatiin avustusta Aluehallintovirastolta 2.200 euroa.

Ottelumatkoja järjestettiin jalkapalloon (1 kpl), salibandyyn (1 kpl) ja jääkiekkoon (1 kpl).

Kuntoliikuntasarjat

Kesällä pidettiin kaikilla avoin pesäpalloturnaus, johon osallistui neljä joukkuetta. Lisäksi kesällä pidettiin kurafutiskilpailut Aitonevalla, johon saatiin kasaan myös neljä joukkuetta.

Liikkuen läpi vuoden -kampanjaan osallistuttiin ja vuoden mittaan selvästi suosituimmaksi liikuntahaasteeksi nousi haastepyöräily. Haastepyöräilyssä järjestettiin myös kaksi tapahtumaa. Parkanoa vastaan järjestettyyn kuntaotteluun osallistui noin 70 kihniöläistä pyöräilijää. Parkano voitti haastepyöräilyn ensimmäistä kertaa. Karviaa vastaan poljettiin myös ja sekin kisa hävittiin. Parkanon kiekonnakkelijoiden toimesta järjestettiin frisbeegolf-kilpailuja. Pidettiin 16 viikkokisat ja mestaruuskilpailut.

Liikuntatilojen käyttö

Erilaiset ryhmät, seurat sekä perheet ovat varanneet vuoroja liikuntatiloista eri pallopeleihin sekä muuhun liikkumiseen. Kuntosalin käyttäjämäärä on pysynyt erittäin korkealla ja viikoittainen käyttäjämäärä on n. 200–250 kävijää (huom. Vain oven avaukset, eli todellinen kävijämäärä on paljon isompi).

Uima-altaan käyttö

Terveyskeskuksen uima-altaan käyttövuorot kuntalaisille otettiin käyttöön vuoden 2018 lopussa. Vuoroja on ollut kaksi viikossa ja ne ovat keränneet tasaisesti osallistujia. Vuorot pidennettiin neljän tunnin mittaiseksi, joista ensimmäinen tunti on ollut vain aikuisille. Parhaimmillaan neljän tunnin aikana on käynyt 25 uimaria. Vuoroilla on ollut valvoja. Altaalta löytyvä vesijumppanäyttö on aktiivisessa käytössä. Vesijumppanäyttöä on käytetty kuukaudessa n. 80–100 kertaa.

Kuntien välinen ja muu yhteistyö

Yhteistyötä on tehty sosiaali- ja terveystoimen, koulutoimen, Kihniön Urheilijoiden, Kihniön seurakuntien, 4H-yhdistyksen, Geoparkin, MLL Parkanon yhdistyksen ja Parkanon kaupungin kanssa. Yhteistyössä kihniöläisten yhdistysten kanssa järjestettiin esimerkiksi talvirieha, joka pidettiin OP-puistossa. Yhteisöiltoja pidettiin vuoden aikana kaksi, yksi syksyllä ja yksi keväällä.

Nuorisopalvelut

Etsivä nuorisotyö

Kihniön etsivässä nuorisotyössä periaatteena on olla helposti tavoitettavissa ja lähellä. Etsivän nuorisotyön piiriin voi nuori itse hakeutua missä asiassa tahansa ja milloin tahansa. Etsivä itse pyrkii tavoittamaan kunnassa ne nuoret, jotka jäävät opintojen ja työelämän ulkopuolelle tai joista omaisille tai muille toimijoille on noussut huoli. Yhteistyötä etsivä tekee mm. TE-toimiston, sosiaalitoimen, toisen asteen oppilaitosten, opinto-ohjaajien ja puolustusvoimien kanssa.

Kuluneena vuonna etsivä nuorisotyö on peruskoulun lisäksi ollut esillä kutsunnoissa, ammattikoululla, lukiolla sekä nuorisotilalla. Yhtenäiskoulun ysiluokkalaisille järjestettiin keväällä etsivän nuorisotyön oppitunti, jossa tehtiin palvelua tutuksi. Etsivä nuorisotyöntekijä on vahvasti mukana koulun arjessa ja tekee ehkäisevää nuorisotyötä.

Vuonna 2024 käytössä oli valtakunnallinen yhteysetsivaan.fi -palvelu. Etsivän nuorisotyön tilastointia toimitetaan neljännesvuosittain AVI:lle, joka seuraa etsivän asiakasmääriä ja muuta toimintaa. Etsivä toteuttaa myös Aikalisä-ohjauksen kutsunnoissa.

Työhön kuuluu jonkin verran myös alueellista yhteistyötä ja työn kehittämistä alueellisen etsivätyön koordinaattorin ohjauksessa sekä raportointia Aluehallintovirastolle. Etsivä nuorisotyö osallistuu myös alueella toteutettavaan muuhun kehitystyöhön aktiivisesti.

Etsivällä oli vuoden 2024 aikana asiakkuudessa eri pituisia jaksoja yhteensä 15. Etsivää nuorisotyötä kunnassa tekee nuorisotyöntekijä, jonka työajasta 30 % on varattu etsivälle nuorisotyölle.

Koulunuorisotyö

Koulunuorisotyöntekijä on matalalla kynnyksellä läsnä ja tukena nuorten kouluarjessa. Koulunuorisotyöntekijä kohtaa nuoria koulupäivän aikana, osallistuu ryhmätyksiin, välitunneille sekä toimii ammattilaisena nuorten, koulun aikuisten, vanhempien sekä nuorten parissa toimivien kanssa. Tunne- ja kaveritaitojen sekä nuorten itsetunnon kehittäminen on tärkeä osa koulunuorisotyöntekijän työtä, tällä edistetään sosiaalista vahvistamista, yhteisöllisyyttä ja tasavertaisuutta.

Koulunuorisotyöntekijä on pääsääntöisesti paikalla tiistaista perjantaihin. Koulupäivien aikana koulunuorisotyöntekijä kohtaa nuoria, joko omassa tilassaan tai välitunneilla. Koulunuorisotyöntekijä on nuorille tavoitettavissa koko koulupäivän ajan kiireettömänä aikuisena. Koulunuorisotyöntekijä järjestää nuorille välitunneille tempauksia esim. kahvivälkät ja joulukalenteri. Yhteistyötä tehdään tiiviisti koulukuraattorin kanssa.

Koulunuorisotyötä tekee nuorisotyöntekijä, jonka työajasta 60 % on varattu koulunuorisotyölle.

Nuorisotila

Kihniöön avattiin nuorisotila keväällä 2024. Tilan toiminnasta, aukioloista sekä siisteydestä vastaa nuorisotyöntekijä, jonka työajasta on varattu 10 % nuorisotilatyyöhön.

Nuorisotila on suunniteltu ja toteutettu yhdessä nuorten kanssa. Tilalla tehtiin pintatöitä tammi-helmikuun aikana. Avajaiset olivat perjantaina 16. helmikuuta. Tilan aukioloajat on suunniteltu yhteistyössä nuorten sekä Vapaaseurakunnan nuorisotyön kanssa. Vapaaseurakunnan nuorisotilan kanssa tehdään tiivistä yhteistyötä.

Nuorisotilalla nuoret saavat viettää aikaa, pelailaa ja tehdä ruokaa turvallisen aikuisen läsnä ollessa. Nuorisotilalta löytyy biljardipöytä, Playstation, lautapelejä, videotykki sekä pöytäjalkapallo. Tilalla on käytössä myös keittiö.

Nuorisotila on auki perjantaisin sekä silloin tällöin lauantaisin. Tila on tavoittanut nuoret ja illan aikana tilalla käy keskimäärin 15–20 nuorta.

Vapaa-aikatoimen hankkeet vuoden 2024 aikana

- Harrastamisen Suomen malli Kihniössä 22.000 euroa (31.7.2024 asti) (75 %)
- Harrastamisen Suomen malli Kihniössä 20.000 euroa (1.8.2024 – 31.07.2025) (70 %)
- Etsivä nuorisotyö Kihniön kunnassa 18.000 euroa (31.7.2024 asti)
- Etsivä nuorisotyö Kihniön kunnassa 7.500 euroa (1.8.2024 – 31.7.2025)
- Liikuntaleiri 2024 2.200 euroa (1.8.2024-31.5.2025) (90 %)
- Liikunta osaksi hyvinvointia 20.500 euroa (1.1.2024 – jatkoaika keväälle 2025) (50 %)
- Jättipalsamin torjuntahanke 4.500 euroa (19.5-31.12.2024) yhdessä teknisen kanssa.

Sivistys- ja hyvinvointilautakunta jakoi avustuksia kaikkiaan 23.400 euroa liikunta-, nuoriso- ja kulttuuripuolelle, josta 4H-yhdistyksen saama palkkausavustus oli kunnanvaltuuston talousarviopäätöksen mukaisesti 6.600 euroa.

Vapaa-aikapalvelut yhteensä

	TP 2022	TP 2023	Määräraha	Toteuma	Poikkeama	Toteuma%
Tulot	75.314,93	84.326,89	45.000,00	71.734,94	-26.734,94	159,4
Menot	- 221.646,35	- 283.821,02	-224.518,00	242.329,82	17.811,82	107,9
Netto	- 146.331,42	- 199.494,13	-179.518,00	-170.594,88	-8.923,12	95,0

9.2.7 Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Kunnilla on lakisääteinen velvoite edistää kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä. Tehtävä on laaja-alainen ja poikkihallinnollinen. Hyvinvointia edistäviä toimia tehdään kunnan kaikilla osastoilla. Myös turvallisuuden teemat, kuten arkiympäristön turvallisuus, on osa hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden kokonaisuutta. Lisäksi hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä tehdään yhteistyössä paikallisten ja alueellisten toimijoiden kanssa. Keskeisenä yhteistyökumppanina hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi on Pirkanmaan hyvinvointialue.

Vuoden 2023 alusta voimaan tullut hyvinvointialueuudistus muutti kuntien hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tehtäväkokonaisuutta. Hyvinvointialueet vastaavat jatkossa sosiaali- ja terveystalouden sekä pelastuspalveluiden tuottamisesta hyvinvointialueella. Uudistuksen jälkeen kuntien vastuulle kuuluu kuntalain (410/2015) 1 §:n mukaisesti edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa sekä järjestää asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestäväällä tavalla. Myös kuntalain 37 §:ssä mukaisesti kuntastrategiassa tulee huomioida kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen.

Laajan hyvinvointikertomuksen 2021–2025 painopisteeksi valittiin:

- Terveellisten elintapojen edistäminen
- Osallisuus ja vaikuttaminen
- Turvallinen elinympäristö

Valtuustolle tulee vuosittain raportoida hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kehityksestä. Kerran valtuustokaudessa valtuusto hyväksyy laajan hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman. Vuosittainen hyvinvointiraportti on tilinpäätöksestä erillinen asiakirja. Hyvinvointiraportin laatii hyvinvointijohtaja.

Hyvinvointia edistävät toimenpiteet

Kihniön kunnan hallintosäännön 36 §:n mukaan sivistys- ja hyvinvointitoimen päävastuualueen tehtävänä on kehittää ja vastata sivistys- ja hyvinvointipalvelujen tuloksellisesta järjestämisestä. Sivistys- ja hyvinvointilautakunnan tehtävänä on säädettyjen ja muualla määrättyjen tehtävien lisäksi huolehtia kunnan sivistys- ja hyvinvointitoimeen kuuluvien koulutuksien ym. toimintojen järjestämisestä sen mukaan kuin jäljempänä määrätään. Lisäksi lautakunta seuraa ja arvioi palvelujen vaikuttavuutta ja varaa asukkaille ja käyttäjille mahdollisuuden osallistua palveluiden suunnitteluun ja kehittämiseen.

Sivistys- ja hyvinvointitoimen erityisiä toimenpiteitä toteumavuonna, jotka vaikuttavat suoraan kuntalaisten hyvinvointiin:

- Ikäihmisten maksuton kuntosalivuoro
- Etsivä/koulunuorisotyö avustuksen avulla
- Tukioppilastoiminta
- Marrasmessut
- Nuorisotila avattu ja nuorille suunnattuja tapahtumia järjestetty
- Wanhan Puumilan opas järjestänyt kulttuurihyvinvointia lisääviä tapahtumia
- Koulun järjestämät teemapäivät/tapahtumat, kuten koko kylän joulujuhla
- Talvirieha yhdessä järjestöjen, yhdistysten ja seurakunnan kanssa
- Yhtenäiskoulun viihtyvyyttä lisätty jo toisella Petronella Grahnin maalaamalla muralilla
- Toteutettu koululaisten lomilla liikuntaleirejä
- Avustettu kihniöläisiä yhdistyksiä n. 20.000 eurolla toiminnan tukemiseen
- Järjestetty urheilutoimintaa, puulaakipelisarjoja, haastepyöräilyä sekä matkoja urheilutapahtumiin. Toimittu yhdessä kolmannen sektorin yhdistysten sekä seurakuntien kanssa.
- Käskyvuoren luontopolku avattu
- Jättipalsamin kitkentätalkoot Arboretumissa yhdessä teknisen toimen kanssa
- Järjestetty Vanhustenviikolle tapahtumaa

Hyvinvointisuunnitelma vuodelle 2024

Terveellisten elintapojen edistäminen

Tavoitteet	Toimenpiteet	Vastuutahot	Arviointimittarit	Tilanne 30.06.	Tilanne 31.12.
Aktivoidaan asukkaita liikunnan pariin	Järjestetään matalan kynnyksen ryhmiä	Hyvinvointijohtaja, vapaa-aikaohjaaja, järjestöt	Toteutuneet ryhmät	Toteutunut	Toteutunut
Ravitsemustietouden lisääminen	Luennot, materiaalit	Hyvinvointijohtaja, vanhus- ja vammaisneuvosto	Toteutuminen	Ei toteutunut	Ei toteutunut
Luontoliikunnan hyvinvointivaikutuksista kertominen	Luento/muu menetelmä (rastit tms.), liikuntaryhmät	Hyvinvointijohtaja	Toteutuminen	Ei toteutunut	Ei toteutunut
Hyvinvointiin yhteydessä olevista tekijöistä kertominen (uni, lepo, puhelimenkäyttö, päihteet)	Luento/muu menetelmä/materiaalit	Kolmostien terv eys, Pirha, hyvinvointijohtaja	Toteutuminen	Ei toteutunut	Toteutunut

Lisätään yhteistyötä eri tahojen kanssa kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi	Tapaamiset, verkostot	Kunta, yhdistykset, yritykset, Pirha, Kolmostien terveys	Toteutuminen	Ei toteutunut	Toteutunut
Etsitään keinoja vaikuttaa lasten ylipainoon	Liikunnallisia odotustunteja, liikunnan lisääminen tunneilla, liikunnallista matalan kynnyksen välituntitoimintaa	Koulu	Toteutuminen	Ei toteutunut (hanke 01.08.24)	Toteutunut

Turvallinen elinympäristö

Tavoitteet	Toimenpiteet	Vastuutahot	Arviointimittarit	Tilanne 30.06.	Tilanne 31.12.
Liikennevalistus	Liikenneturvan pitämät tilaisuudet	Hyvinvointijohtaja, rehtori, päiväkodinjohtaja	Toteutuminen	Toteutunut	Toteutunut
Ilkivaltaan puuttuminen	Valvonta, kaikki puuttuu Tarjotaan tiettyä paikkaa nuorille viettää aikaa	Kaikki	Toteutuminen	Toteutunut	Toteutunut

Osallisuus ja vaikuttaminen

Tavoitteet	Toimenpiteet	Vastuutahot	Arviointimittarit	Tilanne 30.06.	Tilanne 31.12.
Asukasfoorumi	Luontoliikuntatapahtumien aikana voi keskustella kuntaa koskevista aiheista/pidetään foorumeita Puumilassa	Osastopäälliköt, luottamushenkilöt	Toteutuminen	Ei toteutunut	Toteutunut osittain
Kulttuuriin osallistumisen madaltaminen	Kulttuuritapahtumia, kuten Luova Torstai jatketaan Wanhassa Puumilassa	Hyvinvointijohtaja	Toteutuminen	Toteutunut	Toteutunut
Kuntalaisten mahdollisuus kertoa omista näkemyksistä ym.	Säännölliset kyselyt	Johtoryhmä	Toteutuminen	Ei toteutunut	Toteutunut osittain

Talous

	TP 2022	TP 2023	Määräraha	Toteuma	Poikkeama	Toteuma%
Tulot	-	-	-	-	-	-

Menot	-11.189,09	- 52.948,75	-63.768,00	-44.528,09	-19.239,91	69,8
Netto	-11.189,09	- 52.948,75	-63.768,00	-44.528,09	-19.239,91	69,8

9.2.8 Muut sivistyspalvelut

Esinemuseon esittely toteutettiin kunnan toimintana ja se oli auki lauantaisin klo 11–15 heinäkuun ajan.

Esinemuseon aseet käytiin läpi yhdessä poliisin kanssa deaktivoitiasetuksen vaatimuksen tarkistamiseksi. Lain edellyttämät aseet ilmoitettiin poliisin sähköiseen järjestelmään. Puolustusvoimat tarkastavat räjähteet keväällä 2025.

Wanhaan Puumilaan ja Hietasen kotimuseoon palkattiin kesäopas ajalle 17.6.-26.7.2024. Museo oli auki maanantaista perjantaihin klo 10–16. Opas järjesti musiikkikonsertteja, runonlausuntaa, Luova Torstai tapahtumia sekä äänimaljarentoutusta. Wanhassa Puumilassa kävi kesän aukiolojen aikana yhteensä 500 vierailijaa. Vuonna 2023 kävijöitä oli 552 ja vuonna 2022 kävijämäärä oli 683.

Kihniön yhtenäiskoululle saatiin kesällä toinen Petronella Grahnin maalaama muraali Day Dreaming. Myös kirjaston satuhuoneeseen saatiin Grahnin taidetta.

Kunta osallistui veteraanipäivän ja itsenäisyyspäivän järjestelyihin yhdessä Kihniön evankelisluterilaisen seurakunnan kanssa. Itsenäisyyspäivänjuhlaa vietettiin perinteiseen tapaan Kihniön seurakuntatalolla. Ohjelmassa oli Melina Hirviniemen juhlapuhe, Silja ja Amanda Oksasen musiikkiesitys, Veteraanien iltahuuto, palkitsemiset ja Maamme-laulu. Sivistystoimi järjesti myös vuoden 2024 Joulunavauksen Puumilassa.

Sivistys- ja hyvinvointilautakunta uudisti itsenäisyyspäivänä palkittavien kuntalaisten kategorioita. Palkittavien uudistuksen myötä vuoden liikuntainnostajaksi valittiin Margit Hellgren ja vuoden aktiiviseksi nuoreksi Metta Hirviniemi. Jorma Matikainen palkittiin pitkäaikaisesta vaikuttamisesta paikalliseen kulttuuritoimintaa ja kulttuuriperintöön.

Kihniön yhtenäiskoulu järjesti yhteistyössä Kettukallion päiväkodin kanssa koko kylän joulujuhlan ja joulutorin.

Sivistystoimi jakoi kulttuuriavustuksia yhteensä 3.400 euroa.

Kulttuurisihteerin tehtäviä hoitaa hyvinvointijohtaja sekä sivistystoimen toimistosihteerit.

Musiikkiopisto

Saskyn Ylä-Satakunnan musiikkiopistossa järjestetään musiikin perusopintojen ja musiikin syventävien opintojen opetusta Ikaalisissa, Kihniössä ja Parkanossa. Opisto on tarkoitettu pääsääntöisesti kouluikäisille nuorille, mutta myös aikuiset voivat saada opetusta.

Vuonna 2024 musiikkiopistolla opiskeli 26 oppilasta. Käyttötalousmenot olivat 11427,70 € kertomusvuonna.

Musiikkiopisto lukuvuonna 24–25:

Oppilaat soittimittain:

Lyömäsoittimet: 5, Viulu: 6, Piano: 11, Harmonikka: 1, Sähkökitara: 1, Kitara: 1, Saksofoni: 1, Musiikin hahmottaminen: 7, Muskari: 1 (Osa oppilaista käy tunneilla Parkanossa tai Ikaalisissa.)

KV-toiminta:

Erasmus+ kautta Musiikkiopiston oppilaita ollut vaihdossa k-23 Puolan Kielce (jousisoittimet), k-24 Espanjan Burgos (lyömäsoittimet) ja k-25 Itävallan Wien (huilu). Esimerkiksi k-24 lyömäsoittajien vaihdossa oli kolme kihniöläistä lyömäsoittajaa huoltajineen mukana.

Kansalaisopisto

Petäjä-opisto on Sasky koulutuskuntayhtymän ylläpitämä seudullinen kansalaisopisto, joka antaa vapaan sivistystyön opetusta Hämeenkyrön, Kankaanpään, Karvian, Kihniön, Parkanon ja Pomarkun kunnissa.

Käyttötalousmenot olivat 17049,41 € ja opetustilakustannukset 10601,71 €.

Petäjä-opisto lukuvuonna 24–25:

Kursseja: 16

Tunteja: 794

Netto-osallistujat: 167 (Noin joka kymmenes kihniöläinen osallistuu Petäjä-opiston toimintaan.)

Muut sivistyspalvelut yhteensä

	TP 2022	TP 2023	Määräraha	Toteuma	Poikkeama	Toteuma%
Tulot	9.051,29	7.500,00	0	0	0	0
Menot	-68.623,35	- 68.702,87	-75.752,00	-50.671,15	-25.080,85	66,9
Netto	-59.572,06	- 61.002,87	-75.752,00	-50.671,15	-25.080,85	66,9

Riskien arviointi

Talouden haasteet sekä siihen liittyneet sopeuttamistoimet ovat olleet haastavia sivistystoimessa. Talouden haasteet ovat riski myös tulevaisuudessa. Mikäli kunta ei selviä tulevista vuosista taloudellisesti, on riskinä joutua pakkokuntaliitokseen. Aiempien pakkokuntaliitosten myötä on havaittu pakkoliitettävän kunnan joutuneen heikompaan asemaan, joka on näkynyt esimerkiksi resurssien vähentämisenä sivistystoimesta. Kihniön kohdalla tämä saattaisi tarkoittaa sitä, että lähipalveluita lakkautetaan. Myös yläkoulun tulevaisuus olisi vaakalaudalla. Yläkoulun lakkauttamisen myötä lähtisi työpaikkoja eikä alakoulun opettajille riittäisi opetusvelvollisuuden edellyttämiä opetustunteja. Oppilaiden kannalta koulumatkat pidentyisivät ja näin ollen nuorille jäisi entistä vähemmän aikaa viettää vapaa-aikaa ja harrastaa, jolloin myös liikkumattomuuden tuomat riskit lisääntyisivät.

Sivistys- ja hyvinvointiosastolla on virkoja ja toimia, joissa toiminnan kannalta keskeisiä tehtäviä kohdistuu yksittäisille henkilöille. Vähäiset resurssit, tehtävien kasaantuminen ja niiden pirstaleisuus aiheuttavat huomattavan riskin henkilöiden jaksamisessa, tarkkuudessa sekä lakisääteisten tehtävien hoitamisessa ajallaan. Osa toiminnan kannalta oleellisista tiedoista ja toimintatavoista on muodostunut vuosien tai jopa kymmenien vuosien aikana tietyille henkilöille, kuten sivistystoimen toimistosiihteerille. Vuosien aikana kertynyttä osaamista ei ole mahdollista jakaa

toiselle henkilölle ilman lisäresursseja, joka tekee toiminnasta haavoittuvaa. Varahenkilöjärjestelmää tulee kehittää edelleen etenkin hyvinvointijohtajan ja toimistosihteerin osalta.

Muulla sivistystoimessa riskejä ovat turvallisuus ja työntekijöiden jaksaminen vaatimusten kiristyessä sekä määrärahojen väheneminen. Hyvinvointia ja jaksamista tukeviin toimiin tulee kiinnittää huomiota. Henkilökunta hyötyisi työnohjauksesta ja erilaisia tapoja rahoittaa laadukas työnohjaus on yritetty löytää. Henkilökunnan näkemystä työoloista kartoitettiin ulkopuolisen tekemällä työhyvinvointikyselyllä.

Riskinä on lisäksi pätevän ja sopivan henkilöstön veto- ja pitovoimaan liittyvät haasteet. Perusopetuksessa riskinä on erityisesti erityisopetuksen tarpeen lisääntyminen tulevina vuosina. Haasteita aiheuttaa myös oppimisen tuen uudistus sekä joustavaan alkuopetukseen siirtyminen. Taloudellisen riskin aiheuttaa myös koulukuljetusten kilpailutus sekä Wilma-varhaiskasvatusjärjestelmän päätyminen.

Työhyvinvoinnin ja jaksamisen edistämiseksi yhtenäiskoululla aloitti TYHY-tiimi, joka on tehnyt aloitteen maksuttomasta kuntosalista koko kunnan henkilöstölle. TYHY-ryhmä on lisäksi järjestänyt yhtenäiskoulun henkilökunnalle yhteisiä tapahtumia kuten pubivisan. Tiedottamista on parannettu lisäämällä säännöllisiä palaverieja, sähköisellä tapahtumakalenterilla, avoimilla kalentereilla sekä ilmoitustaulun käytön tehostamisella. Yhtenäiskoulun henkilökunnalla on ollut mahdollisuus vaikuttaa kokouksissa käsiteltäviin aiheisiin lisäämällä omia ehdotuksia kokouslistalle. Kehityskeskusteluja on käyty säännöllisesti sekä turvakävelyitä on järjestetty.

Riskien hallinnan kannalta on keskeistä vahvistaa johtamista etenkin varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen osalta.

Toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2024

Strateginen linjaus	Toiminnallinen tavoite	Toimenpiteet /mittari	Tavoitetaso	Tilan ne 30.6.	Tilan ne 31.12
Uudet innovaatiot opetuksen saralla.	Yläkoulun säilyttäminen on Kihniön elinvoimalle keskeinen asia. Tarvitaan uusia toimintatapoja, teknologiaa ja kuntien yhteistyötä yläkoulun säilyttämiseksi sekä varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen turvaamiseksi	Mainostetaan koulua ja koulun toimintaa somessa	Sosiaalisen median julkaisujen määrä ja näkyvyys lisääntyy	Toteutunut	Toteutunut

	Lapsiperheiden hyvinvointiin panostaminen siten, että kunnassa on laadukas varhaiskasvatus ja perusopetus	Satutunteja järjestetään kirjastossa	Vähintään 4x/v	Toteutunut	Toteutunut
	Valinnaisainetarjonnan monipuolistaminen	Lisätään yhteistyötä Parkanon kanssa	Toteutuminen valinnaisten määrän lisääntyminen /	Ei toteutunut	Ei toteutunut
		Lisätään yhteistyötä yritysten ja yhdistysten kanssa	Toteutuminen valinnaisten määrän lisääntyminen /	Toteutunut	Toteutunut
Kuntataloudesta huolehtiminen	Tavoitteenamme on olla vetovoimainen työnantaja	Työsuhde-edut paranevat	Työsuhde-edut lisääntyvät	Ei toteutunut	Valmistelussa (toteutui alkuvuodesta 2025)
Matkailuun panostaminen	Tavoitteenamme on matkailuinvestointien kasvattaminen ja matkailupalvelujen monipuolistaminen (paremmat palvelut myös lapsille ja nuorille)	Perustetaan nuorisotila, joka on myös matkailijoiden käytössä	Toteutuminen, tehdyt toimenpiteet	Toteutunut	Toteutunut
		Järjestetään nuorille tapahtuma lomasesonkina	Toteutuminen	Toteutunut	Toteutunut
	Kasvatamme kylän ja kyläraitin viihtyvyyttä asukkaiden ja yritysten yhteistyöllä; palvelee sekä asukkaita että	Järjestetään katufestareita	Toteutuminen	Ei toteutunut	Ei toteutunut

kunnan
matkailuimagoa

Kannustetaan yrityksiä ja asukkaita laittamaan julkisivua siistiksi/viihtyiseksi ja sesongin teeman mukaisesti	Toteutuminen	Ei toteutunut	Ei toteutunut		
Hyödynnetään kylänraittia tapahtumien järjestämisessä	Toteutuminen	Ei toteutunut	Ei toteutunut		
OP-perhepuiston yhteisöllinen suunnittelu ja kunnostus	Toteutuminen	Ei toteutunut	Ei toteutunut		
Puututaan ilkeiltä	Toteutuminen / Asiantuntijoiden vierailut ja koulutukset	Ei toteutunut (marras)	Toteutunut		
Ihmisen kokoinen Kihniö	Me-hengen ylläpitäminen, osallisuus vaikuttaminen ja	Yhteistyöpalaverit sivistystoimen osastojen välillä	Vähintään 4x/v	Toteutunut 2	Toteutunut osittain
		Yhteistyöpalaverit järjestöjen kanssa	Vähintään 2x/v	Toteutunut	Toteutunut
		Koulun oppilaat käyvät lukemassa päiväkodin lapsille	Vähintään 4x/v	Toteutunut	Toteutunut
		Koulu toteuttaa teemajuhlan ja kutsuu päiväkodin vieraaksi	Vähintään 1x/v	Toteutunut	Toteutunut
		Päiväkoti käy esiintymässä lähitorilla ja Suutarinpihlajassa	Vähintään 3x/v	Toteutunut	Toteutunut

		Koulun & päiväkodin yhteiset esitykset	Vähintään 2x/v	Ei toteutunut	Toteutunut osittain
Kihniössä kaikki tuntevat toisensa ja asiat hoituvat joustavasti		Uusien asukkaiden infoillat järjestetään	Vähintään 1x/v	Ei toteutunut	Ei toteutunut
		Edellisenä vuotena syntyneet lapset - tapahtuma Kirjastossa	Toteutuminen	Ei toteutunut (toteutuu loppuvuodesta)	Toteutunut
		Lisätään haastatteluja työntekijöistä ja asukkaista verkkosivuille ja sosiaaliseen mediaan	20 juttua / vuosi	Ei toteutunut	Ei toteutunut

Kuntalaisten hyvinvoinnista huolehtiminen	Vahvistetaan positiivista yhteisöllisyyttä	Järjestetään vähintään kaksi alla olevista tapahtumista: <ul style="list-style-type: none"> - Torit - Markkinat - Konsertti - (ulko)elokuvatapahtuma - Perinnetaapahtuma - Metsäretki Käskyvuoreen - Yö luonnossa 	Toteutuminen	Toteutunut	Toteutunut
--	--	--	--------------	------------	------------

		Kohtaamispaikkoja lisätään	Toteutuminen	Toteutunut	Toteutunut
	Ulotetaan ennaltaehkäisevä toiminta kaikille kuntalaisille. Se luodellityksiä myös uusille palveluille	Liikuntaneuvojan palvelut säilyvät	Toteutuminen	Ei toteutunut	Toteutunut osittain
		Yhteistyö Pirhankanssa lisääntyy	Toteutuminen	Toteutunut	Toteutunut
		Kirjasto järjestää hyvinvointia tukevia tapahtumia	Vähintään 2x/v	Toteutunut	Toteutunut
		Kulttuuritarjonta lisääntyy	Vähintään 2 tapahtumaa vuodessa	Toteutunut	Toteutunut
	Huolehdimme viihtyisästä ja turvallisesta elinympäristöstä, jossa kuntalaisilla on mahdollisuus harrastaa ja liikkua, osallistua tapahtumiin sekä nauttia luonnosta, kulttuurista ja taiteesta	Liikuntapaikkoja käytetään monipuolisemmin	Toteutuminen	Toteutunut	Toteutunut
		Liikuntareiteille ohjattua toimintaa	Vähintään 1x/v	Toteutunut	Toteutunut
		Järjestetään vähintään kaksi seuraavista: - Yökävely/juoksutapahtuma - Kuutamohiihto Sulkuen ympäri hiihtolomaviikolla - Luistinrata Sulkuelle	Toteutuminen	Toteutunut osittain	Toteutunut osittain

Sivistys- ja hyvinvointitoimen päävastuualue yhteensä

Talous:

	TP 2022	TP 2023	Määräraha	Toteuma	Poikkeama	Toteuma%
Tulot	805.936,89	816.172,60	650.988,00	813.245,37	- 162.257,37	124,9

Menot	- 3.890.994,5 3	-4.089.770,86	- 3.986.676,00	- 4.043.478,8 5	56.802,85	101,4
Netto	- 3.085.057,6 4	-3.273.598,26	- 3.335.688,00	- 3.230.233,4 8	-105.454,52	96,8
Poistot	-21.046,89	-1.150,11				
Tulos	- 3.106.104,5 3	-3.274.748,37	-3.335.688,00	- 3.230.233,4 8	-105.454,52	96,8